

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศเกษตรกรรมมาช้านาน ประชากรส่วนใหญ่กว่าครึ่งหนึ่งของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตร ภาคเกษตรกรรมของไทยจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย เนื่องจากภาคเกษตรกรรมเป็นภาคที่สร้างรายได้อย่างมีนัยสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจทุกวันนี้ไทยเป็นแหล่งปลูกข้าวที่ผลิตออกสู่ตลาดโลกในอันดับต้น ๆ และเป็นศูนย์กลางของการศึกษาวิจัยพันธุ์ข้าว (สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย, 2557: ออนไลน์) ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยเพราะ นอกจากจะเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศแล้ว ข้าวยังเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก จนทำให้ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก โดยในปีหนึ่งประเทศไทยส่งออกข้าวเป็นจำนวนมาก มีรายได้เข้าประเทศนับแสนล้านบาท

เนื่องจากความต้องการบริโภคข้าวมีมากขึ้น ด้วยการเพิ่มขึ้นของประชากรในโลก ทำให้ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยการส่งออกข้าวในเดือนธันวาคม 2557 มีปริมาณสูงสุดเป็นประวัติการณ์เพิ่มขึ้นจากเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมาถึง 104.6% สำหรับการค้าข้าวของโลก (ส่งออก-นำเข้า) ในปี 2558 คาดว่าจะมีประมาณ 42.6 ล้านตัน โดยในส่วนของประเทศผู้ส่งออกนั้น คาดว่าประเทศไทยจะส่งออกเป็นอันดับที่ 1 ที่ประมาณ 11.3 ล้านตัน (สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย, 2558: ออนไลน์) โดยสถานการณ์การส่งออกข้าวไทยปี 2557 มีการส่งออกข้าวรวมทั้งปี 2557 ประมาณ 10.8 ล้านตัน สูงกว่าการส่งออกปี 2556 ซึ่งมีปริมาณ 6.6 ล้านตัน นับว่าเป็นปีที่ปริมาณส่งออกข้าวสูงสุดเป็นประวัติการณ์ เนื่องจากภาครัฐและเอกชนร่วมกันเร่งระบายข้าวตามฤดูกาลผลิตและข้าวในสต็อกของรัฐบาลออกสู่ตลาดต่างประเทศอย่างเต็มกำลัง ทั้งนี้ ในปี 2558 คาดว่าแนวโน้มการค้าข้าวทั้งของโลกและของไทยจะขยายตัวมากขึ้น ทำให้ไทยมีโอกาสระบายข้าวที่ผลิตปี 2557/2558 และข้าวในสตอกรัฐบาลได้มากขึ้นและคาดว่าไทยจะยังคงส่งออกข้าวมากที่สุดของโลกที่ประมาณ 10.0 – 11.0 ล้านตัน (ประชาชาติธุรกิจ, 2558 : ออนไลน์)

ประเทศไทยนับได้ว่าเป็นประเทศที่มีโอกาสดีกว่าอีกหลาย ๆ ประเทศที่มีพื้นที่เหมาะกับการปลูกข้าวทำให้ผลิตข้าวได้มาก โดยจากข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ทำการรวบรวมโดยสำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ในระหว่างปีพ.ศ. 2552-2554 จังหวัดที่มีผลผลิตข้าวสูงสุด 10 ลำดับแรกของประเทศไทยอยู่ในเขตภาคเหนือ โดยมีผลผลิตคิดเป็น ร้อยละ 59.43 ของจังหวัดที่มีผลผลิตข้าวมากที่สุด 10 ลำดับแรก (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับผลรับจำนำข้าวเปลือกตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2556/2557 ที่พบว่า ปริมาณรับจำนำข้าวเปลือกในจังหวัดภาคเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.85 รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 32.43 ภาคกลาง ร้อยละ 26.65 และภาคใต้ ร้อยละ 0.07 ตามลำดับ (ศูนย์บริหารจัดการโครงการรับจำนำสินค้าเกษตร กรมการค้าภายใน, 2557: ออนไลน์)

นอกเหนือจากความสามารถของชาวนาไทยแล้ว ธุรกิจ “โรงสีข้าว” ยังเป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่จะทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จ เนื่องจากโรงสีมีจำนวนมากและยังมีบทบาทที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ การดำเนินธุรกิจของโรงสีข้าวย่อมมีผลโดยตรงต่อชาวนา ผู้บริโภค และการส่งออก โรงสีข้าวจึงเป็นอุตสาหกรรมแปรรูปข้าวเปลือกที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าไทยจะเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่แต่ไม่ได้เป็นผู้กำหนดราคาข้าว การเปลี่ยนแปลงของราคาเป็นไปตามกลไกการตลาด ซึ่งค่อนข้างผันผวน ประกอบกับปัจจุบันภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยมีลักษณะการแข่งขันสูง สภาพเศรษฐกิจการเมืองและกลไกการบริหารธุรกิจเกี่ยวกับการค้าข้าวของประเทศไทยค่อนข้างมีปัญหาสลับซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อธุรกิจโรงสีข้าวและผู้ประกอบการ โรงสีข้าวโดยตรง

ผู้ประกอบการโรงสี ถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญในธุรกิจข้าว ที่ผ่านมาผู้ประกอบการโรงสีข้าว ต้องเผชิญกับการแข่งขันทางการตลาดและความผันผวนของราคาเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้ประกอบการโรงสียังได้รับผลกระทบจากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลในปัจจุบัน หลังจากที่รัฐบาลได้ดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกติดต่อกันมา 3 ฤดูกาล (2554/55-2555/56 และ 2556/57) ปรากฏ ผลการขาดทุนจากการรับจำนำข้าวไม่ต่ำกว่า 250,000-300,000 ล้านบาท การระบายข้าวไม่เกินไป ตามแผนจนปริมาณข้าวที่เหลืออยู่ในสต็อกมากเป็นประวัติการณ์ ส่งผลกระทบต่อถึงการขาดเงินหมุนเวียนที่จะใช้ในการจำนำข้าวเกิดการประท้วงของชาวนาที่ยังไม่ได้รับเงินจำนำข้าวตามใบประทวน (ประชาชาติธุรกิจ, 2557 :ออนไลน์) เนื่องจากชาวนากับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโรงสีข้าวเป็นสิ่งคู่กัน ดังนั้น เหตุการณ์ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการโรงสีข้าวในการบริหารงาน ประกอบกับสภาพการแข่งขันในตลาดส่งออกข้าวในปัจจุบันซึ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น

ด้วยในระยะหลังข้าวไทยจะต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดโลก ไม่ว่าจะเป็นด้านปริมาณ การผลิตและราคาของประเทศคู่แข่งสำคัญ เช่น เวียดนาม และประเทศผู้ส่งออกรายใหม่ เช่น พม่า กัมพูชา ที่หันมาส่งออกข้าวมากขึ้น ประกอบกับความต้องการข้าวจากผู้นำเข้าที่สำคัญ เช่น อินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ลดลง ดังนั้น หากผู้บริหารโรงสีมีความสามารถในการแข่งขัน มีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจที่ตรงกับความต้องการ ไม่ว่าจะใช้ในการวางแผน การควบคุม การตัดสินใจ การกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อการประเมินการวิเคราะห์ การจัดการการลงทุน รวมไปถึงการควบคุมสินทรัพย์หรือในการบริหารธุรกิจรวมถึงการควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่าย จะทำให้โรงสีได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งข้อมูลทางการบัญชีเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้โรงสีดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามความสำเร็จของการบริหารกิจการให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ไม่ได้อยู่ที่การเริ่มต้นหรือ การทำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารแต่จะต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการทำหน้าที่ทางการบริหารได้อย่างสมบูรณ์มากน้อยเพียงไร ซึ่งหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การสั่งการ (Directing) การควบคุม (Controlling) และการตัดสินใจ (Decision Making) (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2552 : 1) ซึ่งการบริหารดังกล่าวต้องใช้ข้อมูลในการบริหารทั้งสิ้น สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “Data is the Power” นั่นคือข้อมูลคือพลังอย่างหนึ่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น หากได้มีการศึกษาถึงความต้องการของผู้ประกอบการ โรงสีข้าวในเขตภาคเหนือต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ผู้บริหารตลอดจนหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลทางการบัญชีบริหารให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหารโรงสีข้าว เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ข้าวไทยมีความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศและระดับโลกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการ โรงสีข้าวในเขตภาคเหนือต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงความต้องการของผู้ประกอบการโรงสีข้าวในเขตภาคเหนือต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาข้อมูลทางการบัญชีบริหารให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ

1.4 นิยามศัพท์

ความต้องการ หมายถึง ความประสงค์ของผู้ประกอบการโรงสีข้าวในเขตภาคเหนือในการที่จะนำข้อมูลทางการบัญชีบริหารมาใช้ในการบริหารงานของธุรกิจในการวางแผนการควบคุม การสั่งการ และการตัดสินใจ

ผู้ประกอบการโรงสีข้าวในเขตภาคเหนือ หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจโรงสีข้าวที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว ปี พ.ศ. 2553 ตาม พ.ร.บ. การค้าข้าว 17 จังหวัดภาคเหนือ จำนวน 202 ราย

การใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร หมายถึง การนำข้อมูลทางการบัญชีบริหารที่ได้รับ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จัดทำขึ้นภายใน มาใช้ในการบริหารงานในการวางแผน ควบคุม สั่งการและตัดสินใจ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved